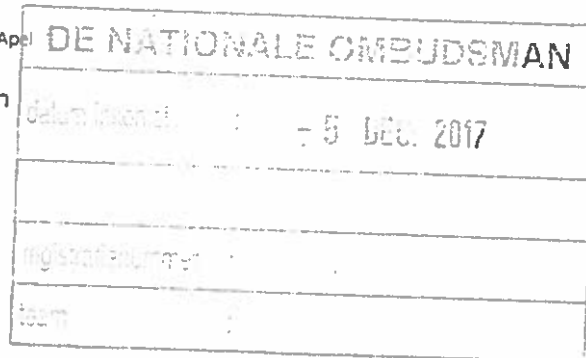

> Retouradres Postbus 17 9560 AA Ter Apel

Aan de Nationale ombudsman
Dhr. R.F.B van Zutphen
Postbus 93122
2509 AC Den Haag

**Strategie en
Uitvoeringsadvies**
Afdeling Regulier Verblijf en
Nederlanderschap

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus Postbus 17
9560 AA Ter Apel

Informatielijn
088 043 04 30
werkdagen van 9.00 tot 17.00
www.ind.nl

Contactpersoon

Datum 27 november 2017
Betreft Reactie op uw aanbevelingen in uw rapport "Geen thuis zonder
Nederlands paspoort"

Ons kenmerk
2129986

Uw kenmerk
2017/077

Bijlage(n)
Geen

Geachte heer van Zutphen,

Op 11 juli 2017 heeft u samen met de Kinderombudsman een rapport uitgebracht naar aanleiding van uw onderzoek naar de wijze waarop de Immigratie- en Naturalisatiedienst invulling geeft aan het begrip bewijsnood bij naturalisatieverzoeken van zogenoemde pardonners. Ik heb met belangstelling kennis genomen van uw rapport "Geen thuis zonder Nederlands paspoort". Ik constateer ook dat u op een aantal punten ruimte voor verbetering ziet. In deze brief geef ik een reactie op de aanbevelingen die gericht zijn aan de IND.

De aanbevelingen

Aanbeveling 1:

"Zie erop toe dat de samenwerking tussen de IND en gemeenten verbetert, zodat nieuwe ontwikkelingen en informatie sneller en beter met elkaar gedeeld worden en zorg ervoor dat een rechtstreeks contact kan plaatsvinden tussen gemeenten en gespecialiseerde medewerkers van de IND om individuele zaken waarin bewijsnood speelt inhoudelijk te bespreken."

Aanbeveling 2:

"Zorg ervoor dat de samenwerking en informatie-uitwisseling tussen de IND en gemeenten over de zogenoemde probleemgebieden verbetert."

Vanwege de nauwe verbondenheid ga ik tegelijk in op de aanbevelingen 1 en 2. Ik zal deze aanbevelingen opvolgen.

In uw rapport geeft u aan dat het contact van gemeenten met de IND varieert. Waar sommige gemeenten geen directe lijn met inhoudelijk deskundigen bij de IND hebben, zijn er andere die wel veelvuldig contact met de IND hebben, waarbij, afhankelijk van hun vraag, een zaak inhoudelijk besproken kan worden. Daarnaast geeft u aan dat de ervaringen van gemeenten in het contact met de IND wisselend zijn, van meedenkend tot formeel. Ook kan volgens u de informatie-uitwisseling verbeterd worden over de zogenoemde probleemgebieden. Hier bedoelt u landen mee, waarbij personen doorgaans

meer dan bij andere landen problemen ondervinden bij het verkrijgen van de juiste bewijsstukken voor hun naturalisatieverzoek.

Ik vind belangrijk dat het voor medewerkers van een gemeente mogelijk is om de IND te benaderen voor het stellen van inhoudelijke vragen aan gespecialiseerde naturalisatiemedewerkers. Ik heb daarom de - al bestaande - instructie voor medewerkers van de ketenservicelijn om bij inhoudelijke vragen door te verbinden met een gespecialiseerde medewerker nogmaals onder de aandacht gebracht. Het is voor een gemeente immers van belang om - in het kader van haar adviesfunctie aan mensen die het Nederlanderschap willen verkrijgen - juiste voorlichting te kunnen geven. Overigens is het voor medewerkers van gemeenten ook mogelijk om per mail aan gespecialiseerde IND-medewerkers vragen te stellen over de beoordeling van bewijsnood.

Ik zal in het periodiek overleg met de Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken (NVVB), die onder andere op het gebied van naturalisatie de belangen behartigt van de aangesloten Nederlandse gemeenten, ter sprake laten brengen, hoe de IND de communicatie met de gemeenten verder kan verbeteren en kan bijdragen aan de deskundigheidsbevordering bij deze gemeenten, om de klant zo vroeg mogelijk bij haar eerste contactmoment de juiste informatie te kunnen geven.

De IND informeert o.a. gemeenten over nieuwe ontwikkelingen en informatie over naturalisatieprocedures door middel van zogenoemde naturalisatieberichten. Deze naturalisatieberichten, die één keer per kwartaal uitkomen, worden op de website van de IND opgenomen en ook aan de NVVB gestuurd. De NVVB verspreidt deze berichten vervolgens onder haar leden. In het eerstvolgende naturalisatiebericht aan de gemeenten wordt opgenomen, dat:

- medewerkers van de gemeente bij inhoudelijke vragen over bewijsnood kunnen vragen om doorverbonden te worden met een gespecialiseerde naturalisatiemedewerker; ook kunnen medewerkers van de gemeente deze vragen per mail stellen.
- medewerkers van de gemeente veel informatie met betrekking tot bewijsnood kunnen vinden op de website van de IND.

Overigens heeft de IND de samenwerking met de gemeenten de afgelopen jaren al aanzienlijk verbeterd, maar onderkent met u dat er altijd verbeteringen zijn aan te brengen. Al sinds de brief van mijn voorganger van 21 juli 2014 aan de Tweede Kamer (TK 2013-2014, 19637, nr. 1873) bevat de IND website een specifiek onderdeel voor vreemdelingen die willen naturaliseren, maar mogelijk niet over de juiste bewijsstukken beschikken. Hier is voor een aantal landen concrete informatie te vinden over welke documenten uit een bepaald land worden verwacht in de procedure en hoe daaraan is te komen. Daarnaast staat er algemene informatie over niet-erkende staten en is er informatie te vinden over te overleggen documenten voor staatloze vreemdelingen en voor meenaturaliserende minderjarigen.

De informatie op de website is natuurlijk ook raadpleegbaar voor medewerkers van gemeenten.

Aanbeveling 3

Strategie en
Uitvoeringsadvies
Afdeling Regulier Verblijf en
Nederlanderschap

Datum
27 november 2017

Ons kenmerk

Uw kenmerk
2017/077

"Zorg ervoor dat de belangen en de situatie van kinderen en jongvolwassenen apart en expliciet worden betrokken bij de beslissing op naturalisatieverzoeken en verzeker dat de belangen van kinderen en jongvolwassenen hierbij een eerste overweging vormen."

**Strategie en
Uitvoeringsadvies**
Afdeling Regulier Verblijf en
Nederlandschap

In uw rapport geeft u aan dat kinderen van pardonners en jongvolwassenen pardonners, die vaak in Nederland geboren zijn, problemen ondervinden met het verkrijgen van een geboorteakte en een paspoort. Hierdoor kunnen zij niet voor het Nederlandschap in aanmerking komen. Verder geeft u aan dat er geen aparte weging bestaat van het belang van het kind, op het moment dat het naturalisatieverzoek van de ouder(s) wordt afgewezen.

Datum
27 november 2017

Ons kenmerk

Uw kenmerk
2017/077

Zoals al is aangegeven tijdens de rondetafelbijeenkomst die u op 17 mei hebt gehouden met medewerkers van de IND en medewerkers van een tweetal gemeenten, onderschrijf ik dat belangen van kinderen en jongvolwassenen niet uit het oog moeten worden verloren bij behandeling van naturalisatieverzoeken.

Aan een minderjarige kan het Nederlandschap niet worden verleend, als het verzoek om naturalisatie van de ouder(s) moet worden afgewezen en dat verzoek om naturalisatie tevens een verzoek bevat (van de ouder) om medenaturalisatie van zijn minderjarig kind. U beschrijft dit ook al in uw rapport.

Uw aanbeveling maakt met betrekking tot medenaturalisatie de vraag relevant, op welke wijze de belangen van een minderjarige kunnen meespelen bij het naturaliseren van de ouder(s). Conform uw aanbod tijdens de rondetafelbijeenkomst van 17 mei 2017 ben ik bereid nader met u en de Kinderombudsman te verkennen, of het mogelijk is aan uw aanbeveling voor zover het wettelijk kader dat toestaat en passend is binnen het huidige beleidskader invulling te geven. Ik merk daarbij het volgende op. Ik ben bij het beoordelen van naturalisatieverzoeken gebonden aan de wettelijke bepalingen van hoofdstuk 4 van de RWN. Het is binnen dit wettelijk stelsel niet mogelijk om het enkele kennelijke belang dat de minderjarige heeft bij het verkrijgen van het Nederlandschap als doorslaggevend gegeven ten grondslag te leggen aan het inwilligen van het naturalisatieverzoek van een of meer ouder(s), die zelf niet voldoen aan de voor hen geldende naturalisatievoorwaarden.

Bij jongvolwassenen, net meerderjarig geworden personen die hun eigen naturalisatieverzoek moeten indienen, speelt als het gaat om het ontbreken van identiteits- en nationaliteitsdocumenten wel de vraag in hoeverre een jongvolwassene blijvend de gevolgen ondervindt van de keuzes die zijn ouder(s) eerder in hun vreemdelingrechtelijke procedures hebben gemaakt. Een jongvolwassene moet een zelfstandig verzoek indienen om naturalisatie. Daarbij gelden de normale voorwaarden, zoals die ook voor alle andere reguliere verzoekers gelden. De jongvolwassene zal dus zijn identiteit en nationaliteit aan moeten tonen, ook als hij nooit in het land van herkomst heeft verbleven. Natuurlijk kan in het geval van een jongvolwassene sprake zijn van een situatie waarin bewijsnood moet worden aangenomen. Daarbij kan een rol spelen, dat de autoriteiten van het land van herkomst weigeren om de benodigde documenten af te geven, omdat de jongvolwassene bijvoorbeeld nooit in het land van herkomst heeft gewoond. De IND zal een weging maken of bewijsnood moet worden aangenomen op basis van de verklaringen die de jongvolwassene daarover overlegt.

Daarnaast is het mogelijk om in bijzondere gevallen toepassing te geven aan artikel 4:84 Awb, als het wegens bijzondere omstandigheden onredelijk is om vast te houden aan de beleidsregels met betrekking tot bewijsnood.

Over uw derde aanbeveling inzake de net meerderjarig geworden kinderen van pardonners ben ik bereid met u in overleg te treden. Bij voorkeur zou ik dat gesprek met u en de Kinderombudsman voeren aan de hand van een of meer concrete casus(sen), bijvoorbeeld met een of meer zaken, waarmee u via uw onderzoek mee bekend bent geworden, onder de voorwaarde dat betrokkenen hierin vooraf toestemmen.

**Strategie en
Uitvoeringsadvies**
Afdeling Regulier Verblijf en
Nederlandschap

Datum
27 november 2017

Ons kenmerk

Uw kenmerk
2017/077

Hoogachtend,

de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
Mark Harbers

